

Obsah

Úvod	1
1 Opis poruchy	1
1.1. Označenie a definícia podľa ICD-10	2
1.2. Typy závislosti od alkoholu	5
1.3. Epidemiologické údaje	7
1.4. Priebeh a prognóza	8
1.5. Diferenciálna diagnóza	11
1.5.1 Sú prítomné sprievodné telesné alebo sociálne následky a ochorenia, ktoré potrebujú prednostné ošetrovanie?	12
1.5.2 Vymedzenie zneužívania alkoholu	13
1.5.3 Sekundárna závislosť od alkoholu	16
1.6 Komorbidita	17
1.7 Záťaž príbuzných	19
1.8 Diagnostické postupy a dokumentačné pomôcky	20
1.8.1 Nástroje skríningu	20
1.8.2 Nástroje diferenciálnej diagnostiky	22
1.8.3 Pomôcky k dokumentácii a zabezpečeniu kvality	26
2 Teórie a modely poruchy	28
2.1 Intrapsychické modely vysvetľovania závislosti od alkoholu	29
2.1.1 Rozvoj patologických motívov pitia	29
2.1.2 Reaktivita na alkohol (cue reactivity)	32
2.1.3 Sociálno – kognitívne moely recidívy	34
2.2 Neurobiologické modely závislosti od alkoholu	36
2.2.1 Rozvoj tolerancie	36
2.2.2 Nedostatok endorfínov	38
2.2.3 Situačné špecifické efekty emocionálnej pamäti a spracovávanie informácií	39

2.3	Sociálne modely závislosti od alkoholu	39
2.3.1	„Fenoméni ľadovca“ v narušenej kultúre pitia	39
2.3.2	Rodinné procesy pri závislosti od alkoholu	41
2.3.3	Sociálny úpadok	42
2.4	Fázy premeny	44
2.5	Diagnostika a indikácia	46
3	Diagnostika a indikácia	47
3.1	Prvý kontakt	48
3.1.1	Zaobchádzanie so sprevádzajúcimi osobami pri prvom kontakte	48
3.1.2	Stratégie rozhovoru	48
3.1.3	Zaobchádzanie s intoxikovaným pacientom pri prvom kontakte	51
3.2	Lekárske vyšetrenie	51
3.3	Štruktúrované interview	52
3.4	Použitie klinických dotazníkov	52
3.5	Otázka indície	53
3.5.1	Indikačné kritéria pre ústavnú liečbu	53
3.5.2	Indikačné kritéria pre ambulantnú liečbu	55
3.5.3	Zohľadnenie fázy zmeny pri stanovení indikácie	56
3.6	Informácie o diagnostických výsledkoch a sprostredkovanie indikačného rozhodnutia terapeutom ...	57
3.6.1	Informovanie o výsledkoch všeobecnej diagnostiky	57
3.6.2	Informovanie o predbežných výsledkoch diagnostiky závislosti	59
3.6.3	Vysvetlenie individuálnej therapeutickej diagnostiky	62
4	Liečba	68
4.1	Štruktúrovanie terapeutických sedení	69
4.2	Podrobnejšia analýza závislosti	70
4.2.1	Analýza jedného dňa pitia	71
4.2.2	Analýza posledných 28 dní pitia	72

4.2.3	Priebehová krivka	73
4.2.4	Denník	74
4.2.5	Analýza situácie	74
4.3	Sprostredkovanie informácií a vysporiadanie sa s vlastným rozvojom závislosti	76
4.4	Tabuľka štyroch polí	80
4.5	Tréning odmietania	82
4.5.1	Testovanie správania: štandardná situácia	82
4.5.2	Pozitívna spätná väzba na videu	83
4.5.3	Vzor: štandardná situácia	83
4.5.4	Precvičovanie hrania rolí: štandardná situácia	84
4.5.5	Precvičovanie hrania rolí: individuálna situácia	84
4.6	Zvukové záznamy	84
4.6.1	Vypracovanie situačného textu	85
4.6.2	Vytvorenie zvukového záznamu o zvládaní situácie	86
4.6.3	Sprievodné precvičovanie v predstavách	86
4.7	Expozičné cvičenia	86
4.7.1	Zavadenie paradigiem	87
4.7.2	Hierarchia situácií	90
4.7.3	Prvé expozičné cvičenie v prítomnosti terapeuta	91
4.7.4	Ďalšie expozičné nácviky in vivo bez terapeuta	93
4.8	Núdzový plán na zvládanie recidív	95
5	Zaobchádzanie s recidivujúcimi pacientami počas liečby	97
5.1	Lekárske vyšetrenie / starostlivosť	98
5.2	Opäť sa stať triezvym	98
5.3	Terapia a zaistenie abstinencie	99
6	Zapojenie príbuzných	100
6.1	Motivovanie príbuzných	101
6.2	Sprostredkovanie terapeutického modelu o závislosti a partnerstve	103

6.3	Zvyšovanie pozitívnych zážitkov v partnerstve	104
6.4	Zlepšenie partnerskej komunikácie a schopnosti vyhnúť sa konfliktom	107
6.5	Prevenia recidívy prostredníctvom zapojenia príbuzných ..	110
7	Variety liečebných metód a kombinácie	112
7.1	Medikamentózna liečba	112
7.2	Skupinová terapia	113
8	Efektivita a prognóza	116
9	Literatúra	119
9.1	Odporúčaná literatúra	119
9.2	Testová literatúra	121
9.3	Citovaná literatúra	122
10	Príloha	125